

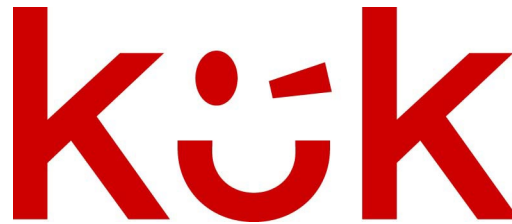
Akviziční politika KÚK

Změna názvu knihovny

- od **1. 1. 2023** oficiální název: **Knihovna Ústeckého kraje, příspěvková organizace**
- anglický název: **Ústí Regional Library**
- německý název: **Bibliothek der Region Ústí**
- oficiální zkratka: **KÚK**

Rebranding – zjednodušeně

 SEVEROČESKÁ
VĚDECKÁ
KNIHOVNA
ÚSTÍ NAD LABEM → Knihovna
Ústeckého kraje

 SVKUL →

Oddělení doplňování a zpracování fondu

Velká Hradební 49
400 01 Ústí nad Labem

Koncepce Knihovny Ústeckého kraje na roky 2021–2024

ANALYTICKÁ ČÁST

SWOT ANALÝZA

SLABÉ STRÁNY

- Méněvážení zaměstnanců
- Slabé znalostní zdroje
- Značná a různá úroveň kvalifikace knihovního fondu

SLABÉ STRÁNY

- Leadership
- Slabé znalostní zdroje
- Slabé znalostní zdroje
- Slabé znalostní zdroje

SEVEROČESKÁ VÉDECKÁ KNIHOVNA V ÚSTÍ NAD LABEM

VIZE K ROKU 2030

- Podpora aktivít směřujících k rozvoji potenciálu knihoven pro komunitní centrum a jako vzdělávací instituce
- Podpora aktivít směřujících k rozvoji potenciálu knihoven pro komunitní centrum a jako vzdělávací instituce

SEVEROČESKÁ VÉDECKÁ KNIHOVNA V ÚSTÍ NAD LABEM

VIZE K ROKU 2030

- Podpora aktivít směřujících k rozvoji potenciálu knihoven pro komunitní centrum a jako vzdělávací instituce
- Podpora aktivít směřujících k rozvoji potenciálu knihoven pro komunitní centrum a jako vzdělávací instituce

JAKÁ RIZIKA MŮŽEME OČEKÁVAT PŘI IMPLEMENTACI STRATEGICKÝCH TÉMAT?

- Pracovní rizika (2020-2024):
 - Pracovní rizika (2020-2024):
 - Pracovní rizika (2020-2024):
- Pracovní rizika (2020-2024):
 - Pracovní rizika (2020-2024):
 - Pracovní rizika (2020-2024):

SEVEROČESKÁ VÉDECKÁ KNIHOVNA V ÚSTÍ NAD LABEM

VIZE K ROKU 2030

- Podpora aktivít směřujících k rozvoji potenciálu knihoven pro komunitní centrum a jako vzdělávací instituce
- Podpora aktivít směřujících k rozvoji potenciálu knihoven pro komunitní centrum a jako vzdělávací instituce

1. STRATEGICKÉ TÉMA

LEADERSHIP A LIDSKÉ ZDROJE

Do roku 2024 rozvíjet funkční systém...

2. STRATEGICKÉ TÉMA

FINANČNÍ, HMOTNÉ A NEHMOTNÉ ZDROJE

Do roku 2024 rozvíjet možnosti a zdroje...

3. STRATEGICKÉ TÉMA

PR A MARKETING

Do roku 2024 sjednotit vizuální styl...

4. STRATEGICKÉ TÉMA

KULTURNÍ A ZNALOSTNÍ BOHATSTVÍ

Do roku 2024 rozvíjet funkční systém...

5. STRATEGICKÉ TÉMA

ROZVOJ STÁVAJÍCÍCH SLUŽEB, INOVACE A MODERNIZACE

Do roku 2024 rozvíjet a modernizovat...

IMPLEMENTAČNÍ ČÁST:

CO JE TŘEBA, ABY SE NÁM PODARLO IMPLEMENTOVAT STRATEGICKÁ TÉMAT?

Podpora aktivít směřujících k rozvoji...

4. Strategické téma

KULTURNÍ A ZNALOSTNÍ BOHATSTVÍ

- **Nastavit funkční akviziční strategii a podle ní budovat fond s ohledem na současné trendy a poptávku uživatelů.**
- Akvizičně a katalogizačně zpracovat fond pohlednic s regionální tematikou, získaný v minulosti povinným výtiskem, který není obsažen v našem online katalogu, a zajistit dodávání a zpracování povinného výtisku i dalších typů speciálních dokumentů (grafické listy, plakáty, kalendáře).
- Katalogizace fondu gramodesek.
- Vytvoření pozice digitálního kurátora, spuštění digitalizačního pracoviště, vznik oddělení digitalizace.
- Vytvoření regionální databáze učebních pomůcek a příkladů dobré praxe a její zpřístupnění prostřednictvím knihovního systému. Sdílení vytvořené databáze na portálu Knihovny.cz a získání grantu na vytvoření databanky učebních pomůcek pro ČR.

Akční plán strategie

Dlouhodobý cíl 4:

Do roku 2024 nastavit funkční postup pro doplňování, zpracování a ochranu dokumentů, a to zejména s ohledem na regionální tematiku.

Dokončit retrokatalogizaci fondu KÚK.

Vytvořit regionální databázi pomůcek.

Rozplánováno do Krátkodobých cílů:

Do konce roku 2023 aktualizovat strategii budování fondu a akviziční politiku KÚK zakotvit ve strategických dokumentech.

Od roku 2021:

- aktualizovat seznam členů skupiny z pracovníků jednotlivých oddělení,
- obnovit schůzky akviziční skupiny (AS), která pomůže při definování profilu fondu a při rozhodování o doplňování fondu,
- provádění zápisů ze schůzek AS a stanovení termínů dalších schůzek,
- společná setkání AS, schůzky na výpůjčních odděleních, komunikace členů AS,
- zpracování návrhů členů AS do strategických dokumentů budování fondu a akviziční politiky Knihovny Ústeckého kraje,
- vytvoření pracovní verze strategických dokumentů pro schválení.

Co nás čeká:

- konzultace s vedením a úprava konečné verze strategických dokumentů budování fondu a akviziční politiky Knihovny Ústeckého kraje.

Strategický dokument Akviziční politika KÚK

OBSAH

STRATEGIE BUDOVÁNÍ FONDU

OBECNÉ CÍLE

SPECIFICKÉ CÍLE DLE JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ KNIHOVNY (ODDĚLENÍ ŘAZENA ABECEDNĚ)

Depozitář

Dětské oddělení

Lidová půjčovna

Oddělení cizojazyčné literatury

Oddělení časopisů

Oddělení studoven

Poradenské a edukační centrum

Zvuková knihovna

Pobočky

Vědecká půjčovna

PROFIL KNIHOVNÍHO FONDU

PROFILACE FONDU OBECNĚ

KRITÉRIA TVORBY PROFILU FONDU

Tematické vymezení

Druhá struktura

Jazykové hledisko

Úplnost a rozsah

Časové hledisko

Čtenářské určení dokumentu

Finanční a další hlediska

AKVIZIČNÍ ZDROJE

DOPLŇOVÁNÍ KNIHOVNÍHO FONDU

FUNKCE A ZAMĚŘENÍ KNIHOVNY

Krajská knihovna

Veřejná knihovna

CHARAKTERISTIKA A SLOŽENÍ FONDU

Lidová část

Vědecká část

Pobočky

Depozitář

PROFIL UŽIVATELŮ

ZPŮSOBY AKVIZICE

Definice akvizice

Odpovědnost za doplňování

Povinný výtisk

Nákup

Dary, granty

Mezinárodní výměna publikací

AKVIZIČNÍ PLÁN

1. ÚVOD

2. ANALYTICKÁ ČÁST

3. PLÁNOVACÍ ČÁST

4. ZÁVĚR

CHARAKTERISTIKA KNIHOVNÍHO FONDU METODOU KONSPEKTU

Kódy úrovně fondu

Kódy jazykového pokrytí

Indikátory ochrany fondů

POUŽITÉ INFORMAČNÍ PRAMENY

Strategie budování fondu

Obecné cíle

1. Budovat nadále fond jako univerzální s vyváženým podílem jednotlivých oborů.
2. Získat do fondu co možná největší díl kvalitní produkce dokumentů české provenience, jak beletrie, tak i naučné literatury.
3. Rozšiřovat jazykovou skladbu fondu o literaturu národnostních menšit žijících na území regionu.
4. Výběrově doplňovat zahraniční naučnou literaturu podle požadavků a potřeb čtenářské základny a v souladu s oborovou skladbou fondu.
5. Ve vědecké části knihovny směřovat k budování fondu na úrovni studijní až vědecké. Doplňovat i populárně-naučnou literaturu.
6. V lidové části doplňovat beletrii a audioknihy.
7. Výběrově doplňovat fondy i retrospektivně o chybějící nebo ztracené tituly.
8. Uživatelům zpřístupňovat co možná nejrychleji kvalitní informační zdroje.

Specifické cíle

dle jednotlivých oddělení knihovny

Depozitář

- Primárně ukládat dokumenty ze skladů LP, DO, VP a zpřístupňovat dokumenty uživatelům na objednávku.
- Dbát na ochranu fondu na úrovni konzervační.
- Uchovávat dokumenty ze zrušeného Multimediálního oddělení: hudebniny všech druhů a úrovní, domácí příručkovou muzikologickou literaturu, filmy na DVD, gramodesky.
- Pouze výběrově doplňovat nově vycházející hudebniny (především zpěvníky).
- Pravidelně aktualizovat fondy, vyřazovat zastaralé tituly.

Dětské oddělení

- Snažit se o co nejširší zastoupení české produkce beletrie pro děti od narození do 15 let.
- Zajišťovat co nejširší zastoupení české produkce beletrie pro děti a mládež.
- Doplnovat populárně naučnou literaturu pro děti a mládež.
- Přihlížet při akvizici ke skladbě uživatelů a k jejich požadavkům.
- Výběrově doplňovat audioknihy pro děti a deskové hry (k prezenčnímu půjčování).
- Prostřednictvím OČ doplňovat a stavět zde periodika pro děti k absenčnímu půjčování.
- Fond budovat i s ohledem na městskou funkci oddělení.
- Pravidelně aktualizovat fondy, vyřazovat zastaralé tituly.

Lidová půjčovna

- Doplnovat co nejširší zastoupení české produkce beletrie ve fondu, žádané tituly i formou multiplikátů.
- Přihlížet při akvizici ke skladbě uživatelů a k jejich požadavkům.
- Fond budovat i s ohledem na městskou funkci oddělení.
- Doplnovat aktuální produkci audioknih, u nichž je umožněno půjčování bez konfliktu s autorským právem.
- Pravidelně aktualizovat fondy, vyřazovat zastaralé tituly.

Oddělení časopisů

- Doplnovat fond z velké části z PV periodických publikací (noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce).
- Výběrově doplňovat nákupem další periodické publikace.

Oddělení studoven

Regionální studovna

- Důsledně dodržovat pravidla stanovená pro budování fondu regionální studovny.
- Dbát na ochranu fondu na úrovni konzervační. Fond PV je konzervační, požívá nejvyšší ochrany, tituly se vyřazují zcela výjimečně pouze z důvodu nevratného zničení nebo ztráty.

Studovna výtvarného umění

- Podle možností vytvářet ucelenou sbírku knižních vazeb české provenience od nejvýznamnějších osobností 20. - 21. stol.

Všeobecná studovna

- Zahrnuje fond bývalé Studovny literárně vědní, tudíž nadále doplňovat dokumenty z oborů české a světové literatury a jazykovědy (slovníky českých a zahraničních spisovatelů, dějiny literatury, teorii literatury, sborníky recenzí, monografie spisovatelů, českou jazykovědu, slovníky českého jazyka, pravidla českého pravopisu, teoretické práce o českém jazyce), bibliofilie a faksimile vzácných tisků a rukopisů.
- Výběrově doplňovat příručkovou a encyklopedickou literaturu, případně zahraniční literaturu.
- Budovat nadále fond jako všestranný, s vyváženým podílem jednotlivých oborů.

Poradenské a edukační centrum

- Nabízet celoroční prezentaci učebnic, pomůcek pro osoby se znevýhodněním a nadané děti.
- Výběrově - dle požadavků pracovníků PEC doplňovat pomůcky a jiné dokumenty, potřebné k práci v oddělení a k ucelené prezentaci v Databázi pomůcek.

Zvuková knihovna

- Doplnovat dokumenty pro hendikepované uživatele – zvukové knihy, které získáváme formou trvalé zápůjčky z Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana.

Pobočky

- Fond poboček budovat především v souladu s jejich městskou funkcí a doplňovat beletrii a populárně-naučnou literaturu, základní příručkovou literaturu, slovníky a všeobecné encyklopedie.
- Fondy budovat zaprvé podle zájmů a požadavků uživatelů té které oblasti, zadruhé s cílem zařadit základní literární díla všech dob, klasickou literaturu i současné tituly s důrazem na jejich literární kvalitu.
- Výběrově doplňovat deskové hry (k absenčnímu půjčování). Vyměňovat si průběžně fond deskových her dle požadavků uživatelů.
- Fondy pravidelně obměňovat a aktualizovat, vyřazovat jsou zastaralé a neaktuální tituly. Zničené a ztracené exempláře se nahrazují aktuálnějšími tituly ze stejného oboru.

SPECIFIKA JEDNOTLIVÝCH POBOČEK

- Hornická
- Klíše
- Neštěmice
- Stříbrníky

Vědecká půjčovna

- Budovat nadále fond jako všestranný, s vyváženým podílem jednotlivých oborů.
- Přihlížet přitom ke skladbě uživatelů a k jejich požadavkům.
- Získat do fondu co možná největší díl kvalitní produkce dokumentů české provenience.
- Doplnovat veškerou naučnou literaturu pro dospělé (i populárně naučnou) a kartografické dokumenty.
- Doplnovat tzv. Pokračující zdroje – periodické publikace, které jsou vydány nejvýše jednou ročně (typicky např. ročenky) anebo po částech i častěji, jestliže obsahově tvoří jeden celek.
- Zvyšovat odbornou úroveň skladby fondu. Směřovat k budování fondu na úrovni studijní až vědecké.
- Výběrově doplňovat naučnou zahraniční literaturu podle požadavků a potřeb uživatelské základny v souladu s oborovou skladbou fondu.
- Doplnovat deskové hry k prezenčnímu půjčování.
- Doplnovat fondy i retrospektivně o chybějící nebo ztracené tituly, převážně z darů na základě uvážlivého výběru.
- Fond budovat i s ohledem na městskou funkci oddělení.
- Pravidelně aktualizovat fondy, vyřazovat zastaralé tituly.

Doplňování knihovního fondu

Doplňování knihovního fondu zahrnuje zjišťování, vybírání a získávání dokumentů.

Nesmíme přitom zapomenout zohlednit: funkci, zaměření a poslání knihovny, obsahovou strukturu fondu, tj. profil knihovního fondu a potřeby uživatelů.

Funkce a zaměření knihovny

KÚK je krajskou knihovnou, která ale zároveň plní i veřejnou funkci ve formě městské (základní) knihovny.

Poslání knihovny

„KNIHOVNA ÚSTECKÉHO KRAJE – PRŮVODCE SVĚTEM REALITY I FANTAZIE“

Funkce knihovny

Ze zřizovací listiny

Hlavním účelem, pro který byla příspěvková organizace zřízena, je: plnit regionální funkce veřejné univerzální knihovny; být střediskem kulturních, vzdělávacích a informačních služeb v knihovnictví na úrovni Ústeckého kraje, v některých specifických úsecích činnosti i pro ČR.

Při shromažďování dokumentů a informací se zaměřovat na:

- a) ukládání povinného výtisku,
- b) doplňování regionální i zahraniční literatury v kontextu ekonomického, sociálního, kulturního i historického vývoje regionu,
- c) doplňování produkce s ohledem na univerzální i specifické potřeby uživatelů.

Při funkci veřejné knihovny plnit zároveň funkci městské knihovny s povinností zajistit základní služby i obyvatelům části města ve svých pobočkách.

Při podpůrné činnosti výzkumu, vývoje a inovací poskytovat svými knihovními fondy a elektronickými zdroji informační služby pro výzkum, vývoj a inovace. Prostřednictvím svých knihovních fondů a elektronických zdrojů sloužit k ověřování výsledků výzkumu a vývoje, zajišťovat práva k nim a k jejich rozšiřování.

Při funkci veřejné knihovny plnit funkci centra poradenských, vzdělávacích a technických služeb v oblasti knihovnictví. Metodicky a odborně ovlivňovat činnost veřejných knihoven v okresech. V místních a městských knihovnách zajišťovat služby v rámci uzavřených dvoustranných dohod. Plnit zároveň funkci městské knihovny s povinností zajistit základní služby i obyvatelům části města ve svých pobočkách.

Z knihovního zákona č. 257/2001 Sb.

§ 11

Krajská knihovna

1) Krajská knihovna je knihovnou s univerzálním knihovním fondem, případně doplněným specializovanými fondy. Krajská knihovna trvale uchovává konzervační fond a historický fond.

2) Krajská knihovna je součástí systému knihoven vykonávající koordinační, odborné, informační, vzdělávací, analytické, výzkumné, metodické a poradenské činnosti, v jejichž rámci též

a) spolupracuje s Národní knihovnou při zpracování národní bibliografie a při zpracování souborného katalogu,

b) zpracovává a zpřístupňuje regionální informační databáze a zabezpečuje koordinaci krajského bibliografického systému,

c) je krajským centrem meziknihovních služeb,

d) spolupracuje s knihovnami v kraji při zavádění nových technologií v oblasti zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb.

3) Krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji. Smlouva o přenesení regionálních funkcí na vybrané základní knihovny musí mít písemnou formu. Plnění regionálních funkcí a jeho koordinaci zajišťuje kraj z peněžních prostředků svého rozpočtu.

4) Plní-li krajská knihovna v místě svého sídla i funkci základní knihovny, podílí se na zajištění této funkce obec.

§ 12

Základní knihovna

(1) Základní knihovna je knihovnou s univerzálním knihovním fondem nebo se specializovaným knihovním fondem.

(2) Základní knihovna je součástí systému knihoven vykonávající informační, kulturní a vzdělávací činnosti.

Zaměření knihovny

Minulost

- „Knihovna má univerzální fond. V dřívějším období se specializovala na akvizici publikací o životním prostředí a výtvarném umění. Nově se zaměřuje akvizici cestovních průvodců a map, nakupuje DVD s českými a zahraničními filmy a deskové hry. Mezi nejhodnotnější fondy patří sbírka regionální literatury, významná je i sbírka staré šachové literatury, včetně knihy vydané v roce 1584.“
(zdroj wikipedia, 2014)
- Specializace knihovny: výtvarné umění, architektura, lodní doprava, životní prostředí, regionální literatura. (zdroj ADR, 2023)

Současnost

- Fondy knihovny jsou univerzální. Knihovna shromažďuje i dokumenty regionálního charakteru. (zdroj wikipedia, 2022)
 - Rozšíření Oddělení cizojazyčné literatury, Americká knihovna
 - Deskové hry
 - Nástroje k práci v Polytechnické dílně
 - Regionální pohledy
 - Pomůcky pro osoby se znevýhodněním a nadané děti

DATABÁZE POMŮCEK

učení může
být i zábava

Charakteristika a složení fondu

Dle předchozího shrnutí je zřejmé, že knihovní fondy KÚK je obtížné charakterizovat jako celek, protože knihovna slouží zároveň jako vědecká a studijní a zároveň jako lidová (městská) knihovna a navíc plní i regionální funkce.

KÚK je rozdělena na vědeckou, lidovou část, depozitář a má 4 městské pobočky. Každá z těchto částí vyžaduje odlišný přístup při budování knihovních fondů. Proto musí být hodnocení fondu rozděleno podle těchto samostatných celků a přihlédnuto i k jejich dalšímu vnitřnímu členění podle jednotlivých výpůjčních oddělení.

Stav knihovního fondu

(bez časopisů a OMO)

stav knihovního fondu celkem k 31. 12. 2021	709 029
knihovní jednotky CELKEM k 31. 12. 2022	716 424
v tom naučná literatura	391 653
v tom krásná literatura	233 169
v tom rukopisy	
v tom mikrografické dokumenty	
v tom kartografické dokumenty	11 341
v tom tištěné hudebniny	9 993
v tom zvukové	28 256
v tom zvukově obrazové	4 689
v tom obrazové	110
v tom elektronické dokumenty	9 228
v tom jiné	27 985

Akviziční plán

Akviziční plán je stanovení způsobu doplňování knihovního fondu na určené časové období, které musí být vypracováno podle vytvořeného profilu fondu. Akviziční plán není neměnný a je třeba ho pravidelně aktualizovat.

Nepostradatelnou součástí každého akvizičního plánu je akviziční rozpočet (finanční plán). Je pevně daný a stanoví výši finančních prostředků z celkového rozpočtu knihovny, která je vyčleněna pro každý rok na nákup dokumentů.

Realizace akvizičního plánu je závislá na:

- nabídce trhu,
- výši rozpočtu knihovny,
- ceně dokumentů,
- dostupnosti dokumentů,
- čtenářské poptávce.

Akviziční plán musí mít určitou strukturu, která by měla obsahovat:

- úvod,
- analytická část,
- plánovací část,
- závěr.

Analytická část

Tato část plánu popisuje složení uživatelů knihovny (celkový počet, statistika podle věku, vzdělání, sociálního zařazení), definuje složení knihovního fondu (velikost, druhy dokumentů, podíl cizojazyčné literatury, různé tematické zařazení) a ukazuje složení výpůjček (počet, podle tematiky, srovnání za delší časové období).

Důležité je zjištění aktuální situace v knihovně a analýza současného stavu knihovního fondu. K tomu je vhodné vytvořit si tabulky či grafy, které lze analyzovat a vyvodit z nich doporučení a závěry.

Plánovací část

Klíčová pasáž, ve které je třeba navrhnout plán doplňování podle řady kritérií.

Při plánování pomůže sledovat údaje získané z analytické části a deziderata. Podle cílové skupiny uživatelů a četnosti výpůjček lze vybrat vhodné druhy a typy dokumentů a určit jejich vymezení. Důležité je zachovat kontinuitu fondu.

Bibliodiverzita v Akvizičním plánu KÚK

- redakce a vydavatelství KÚK s podporou lokálních autorů,
- spolupráce akvizice s regionálními nakladateli v plnění NP a PV,
- přímý nákup z malých nezávislých nakladatelství,
- cizojazyčná literatura pro minority,
- queer beletrie,
- služby a fond pro učitele v Poradenském a edukačním centru KÚK,
- objektivní akvizitěři ve spolupráci s Akviziční skupinou KÚK.

BARONOVÁ, Barbora. K čemu potřebuje naše společnost bibliodiverzitu?. In: *Duha: Informace o knihách a knihovnách* [online]. 2023, 37(1), 10. března 2023 [cit. 2023-10-04]. ISSN 1804-4255. Dostupné z: <http://duha.mzk.cz/clanky/k-cemu-potrebuje-nase-spolecnost-bibliodiverzitu>.

KREUSELOVÁ, Tereza. Bibliodiverzita: O co jde a proč je důležitá. In: *blog.Martinus.cz* [online]. ©2012-2023, 13. září 2023 [cit. 2023-10-04]. Dostupné z: <https://blog.martinus.cz/2023/09/bibliodiverzita-o-co-jde-a-proc-je-dulezita>.

Závěrečná část

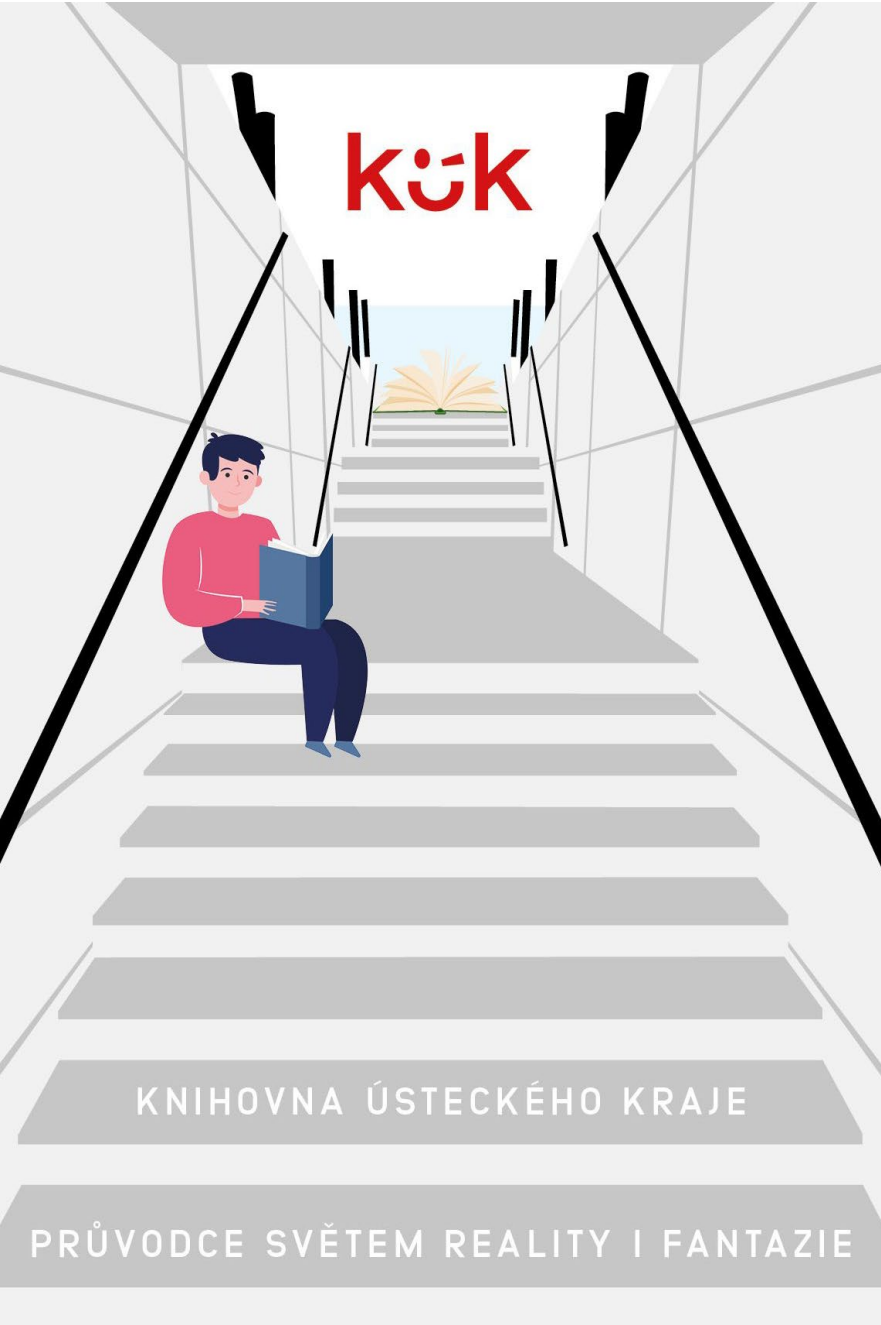
Při tvorbě plánu doplňování je nutné si určit období jeho uskutečnění (většinou jeden kalendářní rok) a způsoby doplňování fondu (poměr nakoupených a jiným způsobem získaných dokumentů).

Vymezit individualitu knihovního fondu v daném časovém období a zachovat jednotné hledisko při výběru dokumentů.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat dodržování akvizičního rozpočtu knihovny.

V závěrečné části je nutné se zaměřit na způsob plnění plánu a určit metody kontroly.

Realizaci plánu ovlivňuje mnoho proměnných faktorů. V případě potřeby nesmí chybět eventuality doplnění plánu a zajistit tak jeho flexibilitu.

Děkuji za pozornost.

denisa.szaffnerova@knihovnauk.cz

akvizice@knihovnauk.cz